

Győri Ítéltábla
Gf.IV.20.211/2018/6/I.szám

A Győri Ítéltábla a jogtanácsos által képviselt **felperesnek** a „Szigeti, Raszler & Kulicity” Ügyvédi Iroda által képviselt **alperes** ellen vezető tisztségviselő felelősségének megállapítása iránt indított perében - amely perbe a felperes pernyertességének előmozdítása végett a Havasi Ügyvédi Iroda által képviselt **Felperesi beavatkozó 2 I. r.** és a dr. Busa Klára ügyvéd által képviselt **II. r. beavatkozó** beavatkozott - a ...i Törvényszék 2018. június 6. napján kelt 4.G.40.069/2017/26/I. számú ítélete ellen az alperes által 29. sorszám benyújtott fellebbezés folytán megtartott tárgyalás alapján meghozta a következő

í t é l e t e t:

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét - azzal a pontosítással, hogy az elsőfokú ítéletben megállapított összeget meghaladóan a bíróság a keresetet elutasította - a fellebbezett részében helybenhagyja.

Köteles megfizetni az alperes 15 napon belül az I.r. felperesi beavatkozónak 25.000,- (Huszonötezer) Ft, míg a II.r.felperesi beavatkozónak 15.000,- (Tizenötezer) Ft másodfokú perköltséget, ezt meghaladóan viselje a fellebbezésével felmerült költségeit.

Ez ellen az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

I n d o k o l á s

A 2016. június 27. napján előterjesztett hitelezői kérelem alapján az adós felperes ellen indult felszámolási eljárás kezdő időpontja 2017. január 3. A cégnyilvántartás adatai szerint az alperes 1996. október 25. óta tölt be a felperesnél ügyvezetői tisztséget. Az adós ellen indult felszámolási eljárásban bejelentett összes hitelezői igény 233.626.388,- Ft.

A felszámoló által készített kimutatás alapján az adós könyveiből az állapítható meg, hogy az alperes 2016. január 5-én 5.000.000,- Ft, augusztus 1-jén 13.498.958,- Ft, augusztus 25-én 500.000,- Ft, október 28-án 20.100.000,- Ft (összesen 39.098.958,- Ft) tagi kölcsönt nyújtott az adós cégnek. Ugyanezen kimutatás szerint az adós 2016. január 11-2016. július 11. között 100.434.975,- Ft-ot, 2016. augusztus 26. napján 21.599.300,- Ft-ot, október 31-én 187.000,- Ft-ot (összesen 122.221.275,- Ft-ot) fizetett ki az alperesi ügyvezetőnek tagi kölcsön visszafizetése címén.

A NAV ... Megyei Adó- és Vámigazgatósága által hozott ... számú határozata megállapította, hogy 2015. december 31. napján a Kft. likvid vagyona nem nyújtott fedezetet a rövidlejáratú kötelezettségek összegére. A határozat szerint a kiegészítő ellenőrzés az adókülönbözet feltárását nem eredményező megállapítást módosította, egyúttal feltárta, hogy a rendelkezésére álló iratanyagban fellelhető szerződések és főkönyvi kartonok alapján a felperes részére az alperes 2016. január 1. napját követően 54.600.000,- Ft összegben nyújtott kölcsönt, míg a felperes az alperes részére 2016. január 1. napját követően 122.221.275,- Ft összegben teljesített visszafizetést, „következtetésként levonható, hogy a ... Kft. 67.621.275,- Ft összegben úgy fizetett vissza taggal szembeni kötelezettséget 2016. január 1. napját követően, hogy részére más társaságok a nehéz pénzügyi helyzetére tekintettel kölcsönt nyújtottak, és kifizetéseket teljesítettek.”.

A felszámoló a 2017. december 31. napján előterjesztett keresetében az 1991. évi XLIX. törvény (Cstv.) 33/A. § (1) bekezdésére hivatkozva annak megállapítását kérte, hogy az alperes a társaság vagyonát képező pénzeszközből saját részére történő 83.122.317,- Ft tagi kölcsön visszafizetésével a hitelezők követeléseinek teljes mértékben történő kielégítését megghiúsította, így a felperesi társaságnál a kifizetéssel azonos összegű vagyonsökkenés következett be. Arra hivatkozott, hogy az adóhatósági határozatból megállapíthatóan a felperes már 2015. december 31. napján fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzetben volt. Az adóhatóság határozata ugyan részben kisebb elírásokat tartalmaz, de abból egyértelműen megállapítható, hogy a kereseti kérelemben megjelölt 83.122.317,- Ft különbözet mutatkozik az alperes által a cégnek nyújtott tagi kölcsön és a felperes részéről az alperes részére ténylegesen kifizetett összegek között. A jelen per tárgyát képező kölcsön visszafizetések időpontját megelőzően az adós fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzete az alapján is megállapítható, hogy a felszámolási eljárásban négy hitelező (az ..., a ..., a ... és ...i Kft, valamint az ... Kft.) is úgy jelentett be hitelezői igényt, hogy az egyes bejelentésekből megállapíthatóan a kölcsön visszafizetésének időpontjában az e hitelezők felé fennálló fizetési kötelezettségének már nem tudott eleget tenni.

A I. r. beavatkozó a felperes pernyertességének előmozdítása érdekében beavatkozott az eljárásba, egyúttal a Cstv. 33/A. § (9) bekezdése alapján 83.122.317,- Ft erejéig biztosíték adására kérte az alperest kötelezni. Arra hivatkozott, hogy a tagi kölcsön léte nem bizonyított, és amennyiben a felperesnek e címen tartozása is állt fenn az alperes felé, az egyes kölcsönök kifizetésére a hitelezői érdekeket sértő módon került sor. A beavatkozó számos eseti döntésre (EBH2005.1234., BH2000.260., BDT2008.1921., BDT2007.1585) hivatkozva utalt arra is, hogy a kölcsönök kifizetése a jó erkölcsbe ütköző módon történt.

Ugyancsak a felperes pernyertességének előmozdítása érdekében a Felperesi beavatkozó 1. II. r. beavatkozó is beavatkozott és módosított kérelmében a Cstv. 33/A. §-a alapján 6.515.389,- Ft vagyoni biztosíték nyújtására kérte az alperest kötelezni.

Az alperes érdemi ellenkérelmében a kereset és a vagyoni biztosíték iránti kérelem elutasítását kérte. A kereseti kérelmet illetően hivatkozott az ÍH.2017.72. számú eseti döntésben írtakra. Álláspontja szerint az e határozatban kifejtettekkel egyezően a jelen esetben a Cstv. 33/A. § (1) bekezdése szerinti feltételek nem teljesülnek, mert az adós vagyonának egészét tekintve a fennálló tagi kölcsönök visszafizetése nem okozott vagyonsökkenést, a Cstv. pedig nem tartalmaz olyan rendelkezést, amely előírná a tartozások esedékesség szerinti kiegyenlítését, vagy megtiltana bármely kötelezettség teljesítését, illetve a tagi vagy egyéb hitel visszafizetését csak akkor engedné meg, ha a gazdálkodó szervezetnek más tartozása nincs a felszámolás kezdő időpontját megelőzően.

Az elsőfokú bíróság 4.G40.069/2017/22/II. számú, az alperest 67.000.000,- Ft biztosíték nyújtására kötelező végzését a Győri Ítéltábla a Gpkf.IV.25.575/2018/2. számú végzésével helybenhagyta.

Az elsőfokú bíróság a 26/I. számú, 2018. június 6. napján kelt ítéletével megállapította, hogy az alperes, mint a ... Kft. ügyvezetője, a gazdálkodó szervezet fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzetének bekövetkeztét követően ügyvezetési feladatait nem a hitelezők érdekeinek figyelembevételével látta el, és ezáltal a gazdálkodó szervezet vagyona 67.621.000,- Ft-tal csökkent. Kötelezte az alperest, hogy az illetéktelen eljáró hatóság felhívására fizessen meg az államnak 36.000,- Ft feljegyzett eljárási illetéket, a felperesnek pedig 38.100,- Ft perköltséget.

Ítéletének indokolásában az adóhatóság határozata alapján rögzítette, hogy az alperes 2016. január 1. és október 31. között összesen 54.600.000,- Ft tagi kölcsönt nyújtott a felperesnek, a felperes pedig ugyanezen a jogcímen 122.221.275,- Ft-ot fizetett vissza. A Cstv. 33/A. § (1) bekezdésére utalva kifejtette, hogy a felperes által hivatkozott adóhatósági határozat alapján megállapítható,

hogyan az adós már 2015. december 31-én fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzetben volt, mert ezen a napon összesen 774.000,- Ft készpénzből, és 245.957.000,- Ft készletből álló tényleges likvid vagyonnal rendelkezett, míg kötelezettségállománya 697.280.000,- Ft-ot tett ki, amelyből 333.373.000,- Ft hosszúlejáratú, 363.907.000,- Ft rövidlejáratú kötelezettség volt. Az elsőfokú ítélet szerint a fizetéseképtelenséggel fenyegető állapotot alátámasztja az is, hogy a felszámolási eljárást kezdeményező hitelezőnek ebben az időpontban már 20.530.647,- Ft összegű lejárt követelése állt fenn a felperessel szemben, amelynek megfizetésére 2015. december 29-én, majd 2016. január 28-án is eredménytelenül hívta fel az adóst. Utalt arra, hogy amennyiben az adós a tartozás teljesítésére nem képes, mert nincs megfelelő pénzeszköze, a fenyegető fizetéseképtelenség abban az esetben is bekövetkezik, ha egyéb vagyona fedezetet nyújtana a tartozások kiegyenlítésére (Kúrai Gfv.VII.32.47/2013/9.). Hangsúlyozta, hogy a BH.2016.179 számú esetéi döntésben, valamint az ÍH2013.38 számú döntésben kifejtettekre figyelemmel a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet nem teszi lehetővé a vezető tisztségviselő számára, hogy a tagi kölcsön követeléssel rendelkező hitelezőt, így saját magát előnyben részesítse a társaság külső, érdektelen hitelezőivel szemben. Rámutatott, hogy a bírói gyakorlat szerint az aktív vagyonsökkenés akkor is megvalósulhat, ha egyébként a vagyont csökkentő ügylet eredményeként egyes hitelezői követelések megszűnnek. E körben hivatkozott a BDT.2011.2474 szám alatti döntésre. Kifejtette, hogy erre tekintettel a szakértő igénybevétele szükségtelen volt, a peradatok alapján az aktív vagyon, így a vagyonsökkenés kérdésében szakértő igénybevétele nélkül is állást lehetett foglalni.

Az elsőfokú ítélet ellen az alperes terjesztett elő fellebbezést, amelyben annak megváltoztatásával a kereset elutasítását, valamint a felperes perkoltségben való marasztalását kérte. Arra hivatkozott, hogy a támadott ítélet a Cstv. 33/A. § (1) bekezdésébe ütközik, az alperes nem sértette meg a Cstv. 33/A. § (1) bekezdésében írtakat azzal, hogy a tagi hitelkövetelést visszafizette, mivel az nem eredményezett vagyonsökkenést a felperesnél. Változatlanul hivatkozott az elsőfokú eljárásban már csatolt ÍH2017.72 számú ítéletábrái határozatra. Hangsúlyozta, hogy a vagyon számviteli és közgazdasági fogalmából következően a fennálló kötelezettség kielégítése nem eredményez vagyonsökkenést. Az elsőfokú bíróságnak az a hivatkozása, mely szerint az alperes a tagi kölcsön visszafizetésével a felszámolási eljárásban hátrasorolt követeléséhez a társaság külső hitelezőit megelőzően jutott hozzá, ezáltal csökkentette a hitelezők kielégítésére szolgáló aktív vagyon összegét, megalapozatlan, mert a Cstv. 33/A. § (1) bekezdése az ügyvezetői felelősség megállapítása feltételeként kizárólag a vagyonsökkenést, mint következményt határozza meg. E körben nincs jelentősége annak, hogy mely hitelező igénye és milyen mértékben térült meg a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet beálltát követően. Álláspontja szerint az elsőfokú ítélet az 1952. évi III. törvény (Pp.) 177. § (1) bekezdésébe ütközik, mert a törvényszék a szakértő kirendelését nem mellőzhette volna, az ugyanis különleges szakértelmet igényel, hogy az adósnál megállapítható-e, és milyen időpontban vagyonsökkenés.

Az I. és II. rr felperesi beavatkozó a fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú ítélet helybenhagyását, és az alperes perkoltségben marasztalását kérte.

Az I. r., felperesi beavatkozó hangsúlyozta, hogy az alperes sem az elsőfokú eljárásban, sem fellebbezésében nem tett észrevételt a felperesi beavatkozó tényállításaira, és jogi érveire. Ezek között pedig az elsőfokú eljárásban is szerepelt már az, hogy az alperes felelőssége a tagi kölcsön visszafizetésén kívül azon az alapon is megállapítható, hogy a vezető tisztségviselő a 2000. évi C. törvény (Számvtv.) 3. § (8) bekezdés 14) pontjában és 41. § (1) bekezdésében írtak ellenére nem képzett az adósnál céltartalékot a társaság függő kötelezettségeire, azokat teljes mértékben figyelmen kívül hagyta az adós vagyonával történő gazdálkodása során. Rámutatott, hogy az alperesi fellebbezésben is hivatkozott ítéletábrái határozat nem a Kúria elvi bírósági határozata, az abban kifejtett jogi érvelés a Kúria Polgári Kollégiuma által 2017. február 6-án elfogadott, a vezető

tiszttségviselők hitelezőkkel szembeni felelőssége tárgykörben felállított joggyakorlat elemző csoport összefoglaló véleményében írtakra figyelemmel nem foghat helyt. Az alperesi védekezés forrását képező döntés a vagyonnak a Cstv. 3. § e) pontja szerinti definícióját figyelmen kívül hagyta. A Cstv. 33/A. § (1) bekezdése szerinti felelősség megállapítása során nem az adós vagyonának egésze, hanem az adós aktív vagyonának csökkenése vizsgálendő. A társaság likviditásának szempontjából a mérlegadatok közül a forgóeszköz vagyon, és a rövidlejáratú, azaz éven belül teljesítendő kötelezettség bír jelentőséggel. Utalt arra, hogy a bírói gyakorlat szerint a Cstv. 33/A. §-a szerinti felelősség megállapításának nem szükségképpen előfeltétele a szakértői bizonyítás.

Az ítélet tábla az elsőfokú ítéletet a fellebbezési kérelem és ellenkérelem korlátai között (Pp.253.§ (3) bekezdés) bírálta felül és megállapította, hogy a fellebbezés nem alapos.

Előjáróban rögzíti az ítélet tábla, hogy a felperes keresetében az alperes Cstv.33/A.§ (1) bekezdése szerinti felelősségét megalapozó vagyonsökkenést 83.122.317,- Ft-ban jelölte meg. Ehhez képest az elsőfokú ítélet szerint az ügyvezető felelőssége 67.621.000,- Ft erejéig áll fenn. Az elsőfokú ítélet szerinti összeget meghaladó részében a tartalmilag a kereseti kérelmet elutasító rendelkezés ellen fellebbezés benyújtására nem került sor, ezért azt az ítélet tábla érdemben nem vizsgálta.

A törvényszék a szükséges bizonyítási eljárást lefolytatva helyes tényállást állapított meg és abból helytálló jogi következtetésre jutott. Osztja az ítélet tábla az elsőfokú ítélet megállapítását azt illetően, hogy az alperes által sem vitatott adóhatósági határozatban írtak, valamint a felszámolónak a hitelezői követelések esedékességére vonatkozó, ugyancsak nem vitatott és okiratokkal igazolt előadása alapján az adós fizetése képtelenséggel fenyegető helyzete 2015. december 31-én bekövetkezett. Az alperes sem az első- sem a másodfokú eljárásban érdemben nem vitatta sem az adóhatóság megállapításait, sem a felszámoló előadását azt illetően, hogy ebben az időpontban a likvid vagyona nem nyújtott fedezetet az esedékessé vált tartozásai megfizetésére. A rendelkezésre álló bizonyítékok alapján a fizetése képtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkezte megállapítható volt, ezért az elsőfokú bíróság helyesen mellőzte a szakértő kirendelésére vonatkozó alperesi bizonyítási indítványt. Helytálló az is, hogy az adós a nyújtott tagi kölcsönt 67.621.000,-Ft-tal meghaladó kifizetést teljesített az alperes részére.

A fellebbezésben írtakra tekintettel a másodfokú eljárásban eldöntendő kérdés az volt, hogy a Cstv. 33/A.§ (1) bekezdésére alapított perben vagyonsökkenés alatt a közgazdasági értelemben vett vagyonsökkenés - az aktív és passzív vagyonelemek összességének, egyenlegének változása - vagy az adós aktív vagyonának csökkenése értendő-e.

Az elsőfokú bíróság 4.G.40.069/2017/22/II. számú végzését helybenhagyó Gpkf.IV.25.575/2018/2. számú végzésben is kifejtettekkel egyezően az ítélet tábla rögzíti, hogy a keresetlevél benyújtására 2017. december 31-én került sor. A Cstv. 33/A. §-át a 2017. évi XLIX. törvény 17. §-a módosította, ugyanezen törvény 37. §-a a Cstv.-t a 83/R. §-al egészítette ki. A Cstv. 83/R. § (4) bekezdéséből következően a megváltoztatott rendelkezéseket kell alkalmazni a 2017. július 1. napját követően indított perekben, így a jelen eljárásban is. Az elsőfokú bíróság ugyan a Cstv. 33/A. § (1) bekezdésének korábbi rendelkezéseit idézte be az ítéletében, de ennek azért nincs ügydöntő jelentősége, mert a korábbi és a 2017. július 1. napját követően hatályos szabályozás szerint az ügyvezető felelősségének megállapítására vonatkozó feltételek kisebb pontosításoktól eltekintve lényegében nem változtak. A Cstv.-t módosító törvény miniszteri indokolása szerint a megállapítási keresetben változatlanul azt kell tisztázni, hogy az adós volt vezetője a jogi személy fizetése képtelenségét fenyegető helyzetének bekövetkezését követően figyelembe vette-e a hitelezők

összességének érdekeit, azaz azt, hogy az adós elleni hitelezői követelések fedezete ne csökkenjen. Ha nem vette figyelembe, ennek a ténynek akkor van jelentősége, ha ennek eredményeképpen az adós jogi személy vagyona csökkent, vagy ha a más olyan körülményt idézett elő, hogy a hitelezők teljes mértékben történő kifizetése meghiúsulhat.

Amint arra az I. r. felperesi beavatkozó is utalt a fellebbezési ellenkérelmében, a Cstv. 33/A. § (1) bekezdése alkalmazása körében a gazdálkodó szervezet vagyonát a Cstv. 3. § (1) bekezdés e) pontja és a 4. § (1) bekezdés definiálja. (A jelenlegi Cstv. 3. § (1) bekezdés e) pontját a 2017. évi CXXVI. törvény 1. § (2) bekezdése állapította meg, az 2017. október 28. napjától hatályos, de az lényegében azonos módon határozza meg a vagyont az ezt megelőzően hatályos Cstv. 3. § (1) bekezdés e) pontjában írtakkal.) Osztja az ítélet tábla az elsőfokú bíróság álláspontját azt illetően, hogy az alperes által hivatkozott, a Kúria a Gfv.VII.30.080/2016/5. számú ítéletével helybenhagyott ítélet táblai határozattól eltérően a Cstv. 33/A. § (1) bekezdése szerinti vagyonsökkenés alatt az adós aktív vagyona csökkenését kell érteni. Ezt a jogértelmezést támasztja alá az elsőfokú ítélet indoklásában is meghivatkozott ÍH2013.38., BDT2011.2474. számú döntés és a Kúriának „A vezető tisztségviselők hitelezőkkel szembeni felelőssége” tárgykörben felállított joggyakorlat-elemző csoport véleménye is. Változatlanul irányadó, hogy a vagyonsökkenésnek a „mérlegelv” szerinti megközelítése téves, mert a Cstv. az adós aktív, a hitelezők kielégítésére alkalmas vagyonát védi.

Az ítélet tábla hangsúlyozza, hogy a fizetése képtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkeztét követően a vezető tisztségviselővel szembeni gondossági mércén belül a prioritások megváltoznak, az ügyvezetési feladatokat ettől az időponttól a hitelezői érdekek elsődlegessége mellett kell ellátni. A tagi kölcsönök visszafizetése nem hiúsíthatja meg a külső harmadik személyek hitelezői követelésének kielégítését. (Győri Ítélet tábla Gf.II.20.117/2015/3.). A fizetése képtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkezésével az adós vagyona ún. csődvagyonná válik, amellyel az alperesnek a társaság vezető tisztségviselőjeként a hitelezői érdekek elsődlegessége szerint kell gazdálkodnia, a vagyon a hitelezői igények kielégítésére kell, hogy szolgáljon. A társaság ügyvezetőjének a Cstv. 33/A. § (1) bekezdése szerinti felelősségét megalapozza az is, hogy ha a fizetése képtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkeztét követően a társaság aktív vagyonát saját tagi kölcsöne visszafizetésére fordítja (Kúria Gfv.VII.30.061/2018/4., BH2016.179.).

Mindemellett a jelen eljárásban az is megállapítható, hogy az adós részéről úgy került sor tagi kölcsön visszafizetése címén teljesítésre az ügyvezető felé, hogy az e címen kifizetett összeg meghaladta az alperes által igazoltan nyújtott kölcsön összegét. Ebből következően a vagyonsökkenés arra tekintettel is megállapítható, hogy a fizetése képtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkezése után az alperes ügyvezetőként az adós vagyonát nem létező tartozás kifizetésére fordította, ezzel a további külső hitelezők elől az adós vagyonát elvonta.

Mindezekre tekintettel az ítélet tábla az elsőfokú ítélet megfellebbezett rendelkezéseit - azzal a pontosítással, hogy a 67.621.000.-Ft-ot meghaladó részében az ügyvezetői felelősség megállapítására irányuló kereseti kérelem elutasításra került - a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján helybenhagyta.

A másodfokú eljárásban vesztes alperes a Pp. 239. § és 78. § (1) bekezdése alapján viseli saját költségeit, egyúttal köteles az I. és II. r. felperesi beavatkozónak a fellebbezés folytán felmerült perköltségei megfizetésére. Az ügyvédi munkadíj összegét - az I. r. felperesi beavatkozó esetében az Áfa-t is magába foglalóan - az ítélet tábla a 32/2033 (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (3) (5) és (6) bekezdése alapján, a kifejtett jogi képviselői tevékenység mérlegelésével állapította meg.

Győr, 2018. október 3.

Dr. Zámbó Tamás sk.
a tanács elnöke

Dr. Bajnok István sk.
előadó bíró

. Mészáros Zsolt sk.
bíró

A kiadmány hitelül:
Kiadó: